

RIKSDAGENS SVAR 259/2006 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om en kommun- och servicestrukturreform samt om ändring av kommunindelningslagen och av lagen om överlåtelseskatt

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lagar om en kommun- och servicestrukturreform samt om ändring av kommunindelningslagen och av lagen om överlåtelseskatt (RP 155/2006 rd).

Beredning i utskott

Förvaltningsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (FvUB 31/2006 rd).

Beslut

Riksdagen har godkänt följande uttalande:

Riksdagen förutsätter att regeringen 2009 lämnar en redogörelse till riksdagen om genomförandet av kommun- och servicestrukturreformen samt om hur målen för ramlagen om reformen har uppnåtts.

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om en kommun- och servicestrukturreform

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Lagens syfte och tillämpningsområde

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att skapa förutsättningar för en kommun- och servicestrukturreform. Syftet med reformen är att utgående från den kommunala demokratin stärka kommun- och servicestrukturen, utveckla sätten att producera och organisera servicen, revidera kommunernas finansierings- och statsandelssystem samt se över uppgiftsfördelningen mellan kommunerna

och staten så att det finns en stark strukturell och ekonomisk grund för ordnandet och produktionen av den service som kommunerna ansvarar för samt för kommunernas utveckling. Syftet är att förbättra produktiviteten och dämpa utgiftsökningen i kommunerna samt att skapa förutsättningar för att utveckla styrningen av den service som kommunerna ordnar.

Lagens mål är en livskraftig och funktionsduglig samt enhetlig kommunstruktur. Dessutom är lagens mål att i hela landet säkerställa service av hög kvalitet som är tillgänglig för invånarna. Servicestrukturen skall vara heltäckande och ekonomisk och den skall möjliggöra en effektiv användning av resurserna.

När arrangemangen enligt denna lag planeras och genomförs skall beaktas

1) tillgången till service, dess kvalitet och finansieringen av den i landets alla delar,

2) de grundläggande fri- och rättigheterna samt jämlikhet i fråga om erhållandet av service,

3) förutsättningarna för kommuninvånarnas självstyrelse,

4) kommuninvånarnas möjligheter att delta och påverka,

5) den finsk- och svenskspråkiga befolkningens rättigheter att använda sitt eget språk och att få service på detta språk, samt

6) samernas språkliga rättigheter samt samernas rätt att såsom urfolk bevara och utveckla sitt språk och sin kultur samt självstyrelsen när det gäller samernas språk och kultur inom samernas hembygdsområde.

2 §

Tillämpningsområde

Lagen tillämpas i landets samtliga kommuner. I de kommuner som hör till tillämpningsområdet för lagen om ett förvaltningsförsök i Kajanalund (343/2003) tillämpas dock endast 8, 9 och 11—13 § i denna lag.

3 §

Förhållandet till regionindelningarna

Kommunerna kan utarbeta de utredningar och planer som avses i denna lag så att de avviker från indelningen i sjukvårdsdistrikt enligt 7 § i lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989) och den indelning i specialomsorgsdistrikt som statsrådet beslutat om med stöd av 6 § i lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977).

Kommunerna kan utarbeta de utredningar och planer som avses i denna lag så att de avviker från den landskapsindelning som statsrådet beslutat om med stöd av 1 § 2 mom. i lagen om landskapsindelning (1159/1997).

2 kap.

Genomförandet av reformen

4 §

Metoder

Kommunstrukturen stärks genom att kommuner sammanslås och genom att delar av kommuner ansluts till andra kommuner. Ändringar i kommunindelningen verkställs och stöds på det sätt som bestäms i kommunindelningslagen (1196/1997).

Servicestrukturerna stärks genom att den service som förutsätter ett större befolkningsunderlag än en kommun sammanförs och genom att samarbetet mellan kommunerna utökas.

Verksamhetens produktivitet förbättras också genom att kommunernas verksamhet effektiviseras vid ordnandet och produktionen av service samt genom att stärka verksamhetsförutsättningarna för huvudstadsregionen och andra stadsregioner med problematisk samhällsstruktur.

5 §

Bildandet av kommuner och samarbetsområden

En kommun skall bestå av en pendlingsregion eller någon annan sådan funktionell helhet som har ekonomiska förutsättningar och på personella resurser grundade förutsättningar att ansvara för ordnandet och finansieringen av servicen.

För att stärka samarbetet mellan kommunerna kan kommunerna inrätta ett samarbetsområde enligt 3 och 4 mom. som består av en funktionell helhet. Kommunerna kan komma överens om att samarbetsområdets uppgifter i enlighet med 76 § 2 mom. i kommunallagen (365/1995) anförtros en kommun inom området att sköta, varvid det för skötseln av uppgifterna inrättas ett i 77 § i kommunallagen avsett gemensamt organ för kommunerna inom området, eller att samarbetsområdets uppgifter sköts av en samkommun.

I en kommun eller inom ett samarbetsområde som sköter primärvården och sådana uppgifter

inom socialväsendet som är nära anslutna till primärvården skall det finnas åtminstone ungefär 20 000 invånare.

En kommun eller ett samarbetsområde som har tillstånd att ordna grundläggande yrkesutbildning enligt lagen om yrkesutbildning (630/1998) skall åtminstone ha ungefär 50 000 invånare.

Från de villkor som i 3 och 4 mom. föreskrivs för bildandet av en kommun eller ett samarbetsområde kan avvikas, om

1) det på grund av skärgård eller långa avstånd inte är möjligt att bilda en funktionell helhet på det sätt som bestäms i 1 och 2 mom.,

2) det är nödvändigt för att trygga de finsk- eller svenskspråkiga invånarnas språkliga rättigheter, eller

3) det är nödvändigt för att trygga de rättigheter som gäller samernas språk och kultur.

6 §

Service som förutsätter ett brett befolkningsunderlag

För att trygga den service som förutsätter ett brett befolkningsunderlag indelas landet i de samkommuner som uppräknas i 7 § i lagen om specialiserad sjukvård. Varje kommun skall höra till en samkommun. Angående röstetalet i samkommunen gäller vad som bestäms i 17 § i lagen om specialiserad sjukvård, om inte kommunerna kommer överens om något annat.

Samkommunen skall

1) i den omfattning som kommunen anger ansvara för den service som föreskrivs i lagen om specialiserad sjukvård och lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda,

2) inom sitt område främja beaktandet av hälsa, funktionsförmåga och social trygghet, samt

3) sköta de andra uppgifter som åläggs den genom lag.

Kommunen kan också ge samkommunen andra uppgifter.

Tvåspråkiga och enspråkiga svenskspråkiga kommuner är dessutom medlemmar i en samkommun som har till uppgift att trygga ordnandet av svenskspråkig service för medlemskom-

munerna i enlighet med den arbetsfördelning som särskilt skall beslutas.

En del av de åtgärder och den vård som hör till den högspecialiserade sjukvården centraliseras till något specialupptagningsområde på riksnivå. En proposition med förslag till ändring av lagen om specialiserad sjukvård bereds och föreläggs riksdagen så att genom förordning av statsrådet bestäms vilka undersökningar och åtgärder samt vilken vård som hör till den högspecialiserade sjukvården samt vilka av dessa som centraliseras på riksnivå.

7 §

Planeringsskyldighet för vissa stadsregioner

Städerna Esbo, Grankulla, Helsingfors och Vanda (*huvudstadsregionen*) skall senast den 31 augusti 2007 utarbeta en plan för hur samordningen av markanvändningen, boendet och trafiken samt användningen av service över kommungränserna skall förbättras i regionen med beaktande av de projekt i syfte att utveckla samarbetet som redan pågår.

Städerna Åbo, Borgå, Björneborg, Tavastehus, Tammerfors, Lahtis, Kotka, Villmanstrand, S:t Michel, Kuopio, Joensuu, Jyväskylä, Seinäjoki, Vasa, Karleby och Uleåborg skall tillsammans med de kommuner som nämns i 3 mom. senast den 31 augusti 2007 utarbeta en plan för hur samordningen av markanvändningen, boendet och trafiken samt användningen av service över kommungränserna skall förbättras i de i 3 mom. avsedda regionerna, om inte de berörda kommunerna enhälligt konstaterar att det är onödigt att utarbeta en plan.

Planer som avses i 2 mom. skall utarbetas tillsammans med följande kommuner:

1) Åbo stad tillsammans med Aura, S:t Karins, Lundo, Nådendal, Reso, Rusko och Vahato,

2) Borgå stad tillsammans med Askola, Mörskö och Pernå,

3) Björneborgs stad tillsammans med Luvia, Sastmola, Nakkila, Norrmark, Påmark, Siikainen och Ulvsby,

4) Tavastehus stad tillsammans med Hattula, Hauho, Janakkala, Kalvola, Lammi, Renko och Tuulos,

5) Tammerfors stad tillsammans med Kangasala, Lempäälä, Nokia, Orivesi, Birkala, Vesilahti och Ylöjärvi,

6) Lahtis stad tillsammans med Asikkala, Hollola, Hämeenkoski, Kärkölä, Nastola och Orimattila,

7) Kotka stad tillsammans med Fredrikshamn, Pyttis och Strömfors,

8) Villmanstrands stad tillsammans med Joutseno, Lemi och Taipalsaari,

9) S:t Michels stad tillsammans med Hirvensalmi och Ristiina,

10) Kuopio stad tillsammans med Karttula, Maaninka och Siilinjärvi,

11) Joensuu stad tillsammans med Kontiolah-
ti, Liperi och Pyhäselkä,

12) Jyväskylä stad tillsammans med Jyväskylä landskommun, Korpilahti, Laukaa, Muurame, Petäjävesi och Toivakka,

13) Seinäjoki stad tillsammans med Ilmajoki, Lappo, Nurmo och Ylistaro,

14) Vasa stad tillsammans med Storkyro, Korsnäs, Laihela, Malax, Maxmo, Korsholm, Oravais, Lillkyro och Vörå,

15) Karleby stad tillsammans med Kronoby och Kelviå, samt

16) Uleåborgs stad tillsammans med Karlö, Haukipudas, Kempele, Kiiminki, Limingo, Lumijoki, Muhos, Oulunsalo, Tyrnävä och Ylikii-
minki.

8 §

Uppgifter som överförs från kommunerna till staten

Staten övertar ordnandet och finansieringen av de uppgifter som ålagts kommunerna i

1) lagen om anordnande av konsumentrådgivning i kommunerna (72/1992),

2) lagen om underhållstrygghet (671/1998), inte dock åtgärderna för fastställande av underhållsskyldighet, samt

3) lagen om ordnande av intressebevakningstjänster i förmyndarverksamheten (443/1999).

Staten övertar finansieringen av de kostnader som åsamkas kommunerna som en del av uppgifterna enligt folkhälsolagen (66/1972), lagen om specialiserad sjukvård eller mentalvårdslagen (1116/1990)

1) för hälso- och sjukvård för sådana personer som finska staten skall lämna hälso- och sjukvård eller bekosta hälso- och sjukvård för med stöd av Europeiska unionens lagstiftning eller internationella avtal som Finland ingått,

2) för utredningar i anslutning till sexuellt utnyttjande av barn, samt

3) för rättspsykiatriska utredningar.

Ordnandet och finansieringen av ovan nämnda uppgifter överförs på staten senast den 1 januari 2009.

9 §

Kommuner som befinner sig i en speciellt svår ekonomisk ställning

Om de nyckeltal för kommunens ekonomi som beskriver finansieringens tillräcklighet eller soliditeten är väsentligt och upprepade gånger sämre än motsvarande nyckeltal för hela landet och två år efter varandra har underskridit de gränsvärden som anges genom förordning av statsrådet, skall kommunen och staten tillsammans reda ut kommunens möjligheter att garantera sina invånare den service som lagstiftningen förutsätter samt vidta åtgärder för att trygga förutsättningarna för servicen.

Den utredning som avses i 1 mom. görs i en utvärderingsgrupp där en av medlemmarna utses av inrikesministeriet och en av den berörda kommunen. Dessutom utser inrikesministeriet efter att ha hört den berörda kommunen till ordförande för utvärderingsgruppen en person som är oavhängig av de nämnda instanserna. Utvärderingsgruppen lägger fram ett förslag till åtgärder som behövs för att trygga servicen till invånarna. Kommunfullmäktige skall behandla utvärderingsgruppens åtgärdsförslag och delge inrikesministeriet beslutet om dem för eventuella fortsatta åtgärder.

Inrikesministeriet avgör utgående från utvärderingsgruppens åtgärdsförslag och kommun-

fullmäktiges beslut om det är nödvändigt med en sådan särskild utredning som avses i kommunindelningsslagen i syfte att ändra kommunindelningen.

Om de åtgärder som nämns i 1—3 mom. inte är tillräckliga, kan regeringen i början av 2009 till riksdagen överlämna en proposition med förslag till lag om ändring av kommunindelningsslagen så att statsrådet på förslag av utvärderingsgruppen eller en kommunindelningsutredare som tillsatts i enlighet med 3 mom. kan besluta att ändra kommunindelningen.

3 kap.

Särskilda bestämmelser

10 §

Kommunens utredning och genomförandeplan för reformen

Kommunen skall senast den 31 augusti 2007 lämna statsrådet en utredning om de åtgärder som kommer att vidtas i kommunen med stöd av 5 och 6 § samt en plan för genomförandet av reformen (*genomförandeplan*). Beslut om utredningen och genomförandeplanen fattas av kommunfullmäktige.

Den genomförandeplan som avses i 1 mom. skall innehålla

1) en befolkningsanalys och en analys av servicebehovet i kommunen för 2015 och 2025,

2) kommunens ekonomiplan enligt 65 § 1 mom. i kommunallagen samt, om underskott i balansräkningen inte kan täckas under ekonomiplanens planperiod, ett åtgärdsprogram enligt 65 § 3 mom. i kommunallagen,

3) en plan för hur kommunen utnyttjar de metoder som nämns i 4 §,

4) en utredning om servicenätets täckning, samt

5) en plan för hur kommunens viktigaste funktioner skall ordnas samt för personalresursernas tillräcklighet och utveckling.

Om kommunen beslutar att verkställa en ändring i kommunindelningen vid ingången av 2009, skall kommunen lägga fram ett förslag till

ändring av kommunindelningen och en utredning enligt 1 mom. om ordnandet av servicen för statsrådet före utgången av 2007. Om inrikesministeriet har beslutat att genomföra en särskild utredning enligt 8 § i kommunindelningsslagen eller vidta åtgärder enligt 9 § i denna lag, skall framställningen om en ändring i kommunindelningen dock göras senast den 30 mars 2008.

11 §

Statens kommunpolitik samt revideringen av finansierings- och statsandelssystemet

Basserviceprogrammet, som behandlar kommunernas uppgifter och finansieringen av dem, utvecklas och blir en etablerad del av statens och kommunernas lagbaserade samrådsförfarande. De ekonomiska styrmetoderna enligt basserviceprogrammet utvecklas så att de blir effektivare.

Kommunernas finansierings- och statsandelssystem revideras med ett enkelt och genomskådligt system som mål. I samband med reformen fattas beslut om att stärka kommunernas skatteinkomstbas genom att skatteavdragen överförs så att de belastar staten samt undanröjs hindren för kommunsammanslagningar och samarbete mellan kommuner i anslutning till finansieringsystemet. Målet är att slå samman statsandelarna för de olika förvaltningsområdena.

I statsandelssystemet beaktas kommunernas olika förhållanden och servicebehov. Det utjämningsystem för statsandelarna som baserar sig på skatteinkomsterna skall vara neutralt med avseende på de ekonomiska förhållandena mellan staten och kommunerna.

Den reform som avses i denna lag ändrar inte kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna.

12 §

Utvecklande av informationssystemen och sam servicen

Staten och kommunerna utarbetar gemensamma standarder för att säkerställa att datasystemen är interoperabla och främjar tillsammans

ibruktagandet av nya informationsförvaltnings-system och sätt att genomföra informationsförvaltningen samt elektroniska tjänster.

Staten och kommunerna utvecklar och tar i bruk en samservicemodell som överskrider gränserna mellan organisationer och förvaltningsområden och som utnyttjar informations- och kommunikationstekniska lösningar.

13 §

Personalens ställning

De omorganiseringar som avses i denna lag samt beredningen av de utredningar och planer som avses i lagen genomförs i samarbete med företrädarna för kommunernas personal.

De omorganiseringar som avses i denna lag och som leder till att personalen byter arbetsgivare betraktas som överlåtelse av rörelse.

På grundval av de omorganiseringar av verksamheten som avses i 5 och 6 § i denna lag har arbetsgivaren inte rätt att säga upp ett anställningsförhållande av ekonomiska orsaker eller av produktionsorsaker enligt 7 kap. 3 § i arbetsavtalslagen (55/2001) eller 37 § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare (304/2003). En arbetstagare eller tjänsteinnehavare kan dock sägas upp om han eller hon vägrar att ta emot en ny arbetsuppgift eller tjänst enligt 7 kap. 4 § i arbetsavtalslagen eller 37 § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare som arbetsgivaren erbjuder honom eller henne. Detta förbud är i kraft fem år från det att personalen har övergått i anställning hos den nya arbetsgivaren. Förbudet gäller hela personalen som är anställd i de tjänster som

ovannämnda omorganiseringar gäller, såväl hos den nya som den gamla arbetsgivaren.

14 §

Bemyndigande att utfärda förordning om lämnandet av uppgifter

Genom förordning av statsrådet bestäms närmare om hur de planer som avses i 7 § samt den utredning och genomförandeplan som avses i 10 § skall vara strukturerade samt om hur planerna och utredningarna skall lämnas till statsrådet. Genom förordning av statsrådet bestäms dessutom vilken service den utredning om servicenätets täckning som avses i 10 § 2 mom. 4 punkten och den plan för ordnandet av kommunens viktigaste funktioner som avses i 10 § 2 mom. 5 punkten åtminstone skall gälla.

4 kap.

Ikraftträdandebestämmelser

15 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 2007 och gäller till utgången av 2012.

Om de arrangemang som avses i 5 och 6 § vidtas före den 31 december 2012, tillämpas det uppsägningsskydd som avses i 13 § 3 mom. även efter den 31 december 2012 på den personal som är föremål för arrangemanget.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Lag

om ändring av kommunindelningsslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i kommunindelningsslagen av den 19 december 1997 (1196/1997) 14 och 16—18 §,
ändras 1 § 2 mom., 4 § 1 mom., 9 § 1 mom., 13 § och 15 § 1 mom., rubriken för 10 kap. samt
 38—40 §,
 av dem 9 § 1 mom. samt 39 och 40 § sådana de lyder i lag 167/2005, rubriken för 10 kap. sådan den
 lyder i lag 1447/2001 samt 38 § sådan den lyder i nämnda lagar 1447/2001 och 167/2005, samt
fogas till lagen en ny 41 § i stället för den 41 § som upphävts genom nämnda lag 1447/2001, som
 följer:

1 §

Kommunindelning

— — — — —
 Kommunindelningen utvecklas på det sätt
 som de syften som anges i 1 mom. förutsätter
 samt så att kommunområdenas enhetlighet och
 samhällsstrukturs funktionsduglighet främ-
 jas. En kommun skall bestå av en pendlingsre-
 gion eller någon annan sådan funktionell helhet
 som har ekonomiska förutsättningar och på per-
 sonella resurser grundade förutsättningar att an-
 svara för ordnandet och finansieringen av servi-
 cen.
 — — — — —

9 §

Avtal om ordnande av förvaltning och service

Innebär ändringen i kommunindelningen att
 en ny kommun bildas eller att antalet kommuner
 minskar, skall berörda kommuner avtala om hur
 förvaltningen och servicen skall ordnas på det
 område som ändringen gäller. Till avtalet skall
 fogas en plan över hur kommunernas service-
 strukturer samordnas så att lönsamheten, effekti-
 viteten och produktiviteten förbättras. Avtalet
 skall iakttas under de tre år som följer efter det
 att ändringen i kommunindelningen har trätt i
 kraft, om inte en kortare tid har avtalats eller om
 inte omständigheterna har förändrats så att det
 inte är möjligt att följa avtalet.
 — — — — —

13 §

Personalens ställning

Beredningen av ett beslut om ändring i kom-
 munindelningen och av ett avtal om ordnande av
 förvaltningen och servicen enligt 9 § samt den
 plan som hänför sig till det genomförs i samar-
 bete med företrädarna för kommunernas perso-
 nal.

Sådana ändringar i kommunindelningen som
 avses i denna lag och som leder till att persona-
 len byter arbetsgivare betraktas som överlåtelse
 av rörelse.

Vid ändringar i kommunindelningen som trä-
 der i kraft vid ingången av åren 2008—2013 och

4 §

Särskilda förutsättningar vid bildande av nya kommuner och upplösning av kommuner

En sådan ändring i kommunindelningen som
 innebär att en ny kommun bildas eller att antalet
 kommuner minskar kan verkställas på gemen-
 sam framställning av de berörda kommunernas
 fullmäktige. Framställningen kan då avslås, om
 ändringen i kommunindelningen skulle strida
 mot någon av de förutsättningar för ändring i
 kommunindelningen som anges i 1 och 3 §.
 — — — — —

där personal övergår i anställning hos en ny kommun har arbetsgivaren inte rätt att säga upp ett anställningsförhållande av ekonomiska orsaker eller av produktionsorsaker enligt 7 kap. 3 § i arbetsavtalslagen (55/2001) eller 37 § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare (304/2003). En arbetstagare eller tjänsteinnehavare kan dock sägas upp om han eller hon vägrar att ta emot en ny arbetsuppgift eller tjänst enligt 7 kap. 4 § i arbetsavtalslagen eller 37 § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare som arbetsgivaren erbjuder honom eller henne. Detta förbud gäller samtliga kommuner som berörs av ändringen i kommunindelningen och gäller i fem år från det att ändringen i kommunindelningen har trätt i kraft.

15 §

Kommundirektör

Kommundirektörstjänsten i en kommun som upplöses upphör när ändringen i kommunindelningen träder i kraft. Innehavaren av tjänsten förflyttas till en för honom eller henne lämplig tjänst eller ett för honom eller henne lämpligt arbetsavtalsförhållande i den kommun som utvidgas eller i den nya kommunen. Angående kommundirektörens ställning och rättigheter gäller i övrigt vad som bestäms i 13 §.

— — — — —

10 kap.

Ekonomiskt stöd för kommunsammanslagningar

38 §

Sammanslagningsunderstöd

Om en ändring i kommunindelningen innebär att antalet kommuner minskar, betalas till den berörda kommun som är verksam efter ändringen ett sammanslagningsunderstöd. Sammanslagningsunderstöd betalas för ändringar i kommun-

indelningen som träder i kraft vid ingången av åren 2008—2013.

Sammanslagningsunderstöd betalas under tre år från och med det år då ändringen i kommunindelningen träder i kraft. Av understödet betalas 40 procent det år då ändringen träder i kraft och 30 procent under vart och ett av de följande två åren. Med undantag för den förhöjning som avses i 39 § 2 mom. betalas sammanslagningsunderstödet till 1,4-faldigt belopp, om ändringen i kommunindelningen verkställs vid ingången av 2010 eller 2011, och till 1,8-faldigt belopp, om ändringen i kommunindelningen verkställs vid ingången av 2008 eller 2009.

Sammanslagningsunderstödet består av en grunddel, som bestäms enligt invånarantalet, och en tilläggsdel, som bestäms enligt antalet kommuner som berörs av ändringen i kommunindelningen.

Ändras kommunindelningen under betalningsperioden för sammanslagningsunderstödet så att kommunerna skulle vara berättigade till nytt understöd, beräknas understödet som om även den senast verkställda ändringen i kommunindelningen skulle ha verkställts från början av betalningsperioden. Skillnaden mellan det understöd som betalas ut och det omräknade understödet betalas det år då den senast verkställda ändringen i kommunindelningen träder i kraft och de följande två åren på det sätt som bestäms i 2 mom.

Inrikesministeriet betalar understödet årligen före utgången av juni. När flera kommuner än en får understöd fördelas understödet mellan kommunerna i förhållande till antalet invånare som överförs till respektive kommun. Respektive kommuns andel beräknas på det eurobelopp som kommunen skulle ha betalats i sammanslagningsunderstöd, om den kommun som upplöses skulle ha anslutits helt och hållet till kommunen i fråga. Som kommunens invånarantal används invånarantalet enligt 18 § i befolkningsdatalagen (507/1993) vid ingången av året före det år då ändringen i kommunindelningen träder i kraft.

39 §

Sammanslagningsunderstödet grunddel

Sammanslagningsunderstödet grunddel bestäms utifrån invånarantalet i den kommun som

är verksam efter ändringen i kommunindelningen samt det sammanräknade invånarantalet i alla kommuner, utom den största, som berörs av ändringen, som följer:

Kommunens invånarantal efter ändringen i kommunindelningen	Det sammanräknade invånarantalet i alla kommuner utom den största	Grunddel milj. euro
20 000 eller mera	över 10 000	4,00
	5 000—10 000	3,60
	under 5 000	3,20
under 20 000	över 7 000	3,00
	3 500—7 000	2,50
	under 3 500	2,00

Vid ändringar i kommunindelningen som verkställs vid ingången av 2008 och 2009 höjs sammanslagningsunderstödet grunddel med 100 euro per invånare i fråga om en sådan kommun som berörs av ändringen i kommunindelningen och som under åren 2002—2006 under minst tre år har beviljats finansieringsunderstöd på grund av exceptionella eller tillfälliga kommunalekonomiska svårigheter enligt 13 § i lagen om statsandelar till kommunerna (1147/1996). Förhöjningen är högst en miljon euro.

40 §

Sammanslagningsunderstödet tilläggsdel

Sammanslagningsunderstödet tilläggsdel betalas vid en sådan ändring i kommunindelningen där antalet kommuner minskar med minst två. Tilläggsdelen är 0,7 miljoner euro, om antalet kommuner minskar med två. Den växer med nämnda eurobelopp för varje kommun som däröver minskar antalet kommuner.

41 §

Ersättande av minskning av statsandelar

Om en i 38 § avsedd ändring i kommunindelningen minskar de berörda kommunernas statsandelar beviljas kommunerna på grund av minskningen under det år då ändringen i kommunindelningen träder i kraft och de därpå följande fyra åren ersättning för minskningen av statsandelarna. Beloppet av den årliga ersättningen fås genom att den allmänna statsandel, den på skatteinkomster baserade utjämning av statsandelarna och de uppgiftsbaserade statsandelar för driftskostnader som de kommuner som berörs av ändringen i kommunindelningen beviljats året före det år ändringen träder i kraft jämförs med de motsvarande statsandelar som skulle betalas till de kommuner som är verksamma efter ändringen på basis av en sådan ändring i kommunindelningen som hade verkställts samma år. Om bestämningsgrunderna för statsandelen ändras från och med det år då ändringen i kommunindelningen träder i kraft, beräknas ersättningen i enlighet med de nya bestämningsgrunder som skall tillämpas från och med nämnda år. Inrikesministeriet räknar ut ersättningsbeloppet utifrån uppgifter som lämnats av de ve-

derbörande ministerier som avses i lagen om statsandelar till kommunerna.

När flera kommuner än en får ersättning, fördelas ersättningen mellan kommunerna i förhållande till antalet invånare som överförs till respektive kommun. Varje kommuns andel beräknas på det eurobelopp som kommunen skulle ha betalats i ersättning, om den kommun som upplöses skulle ha anslutits helt och hållet till kommunen i fråga. Som kommunens invånarantal används invånarantalet enligt 18 § i befolkningsdatalagen vid ingången av året före det år då ändringen i kommunindelningen träder i kraft.

Inrikesministeriet betalar ersättningarna i samband med sammanslagningsunderstödet.

Denna lag träder i kraft den 2007.

Denna lag tillämpas på ändringar i kommunindelningen som träder i kraft vid ingången av 2008 och därefter. Om en ändring i kommunin-

delningen då berör en kommun till vilken betalas sammanslagningsunderstöd enligt de bestämmelser som gällde vid denna lags ikraftträdande, upphör betalningen av det stöd som betalas ut när ändringen i kommunindelningen träder i kraft och det nya understödet betalas i enlighet med denna lag. Det sammanslagningsunderstöd som betalas ut betalas dock enligt de bestämmelser som gällde vid denna lags ikraftträdande, och en kommun som får detta understöd beaktas inte när sammanslagningsunderstöd betalas på grund av den nya ändringen i kommunindelningen, om understödet sålunda blir större än det som räknats ut enligt det ovanstående.

Om sammanlagt mera än 200 miljoner euro betalas i sådant sammanslagningsunderstöd som avses i 38 § under åren 2008—2011, minskas den allmänna statsandelen enligt lagen om statsandelar till kommunerna med en andel som motsvarar överskridningen. Minskningen av den allmänna statsandelen är lika stor per invånare i alla kommuner.

Lag

om ändring och temporär ändring av lagen om överlåtelseskatt

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 29 november 1996 om överlåtelseskatt (931/1996) rubriken för 43 a §, så-
dan den lyder i lag 1095/2004, samt
fogas temporärt till lagen nya 43 b och 43 c § som följer:

43 a §

Temporär skattefrihet som gäller ägararrangemang i kommunala hyresbostäder

43 b §

Temporär skattefrihet vid kommuners strukturarrangemang

Om en kommun eller samkommun eller ett av dem ägt aktiebolag som äger och förvaltar fas-

tigheter för fullföljande av en genomförandeplan som avses i 10 § i lagen om en kommun- och servicestrukturreform (/) under 2007—2012 överlåter en fastighet som huvudsakligen har varit i direkt användning inom socialvårds-, hälso- och sjukvårds-, skol-, ungdoms-, biblioteks-, kultur-, idrotts- eller brand- och räddningsväsendet eller inom kommunens eller samkommunens allmänna förvaltning till ett aktiebolag som ägs av en eller flera kommuner eller samkommuner och som äger och förval-

tar fastigheter för ovan nämnt ändamål och som vederlag får aktier i det mottagande bolaget, återbetalar skatteverket på ansökan den betalade skatten.

Skattefriheten gäller på motsvarande sätt överlåtelse av aktier i ett bolag som ägs av en kommun eller samkommun och som äger och förvaltar fastigheter mot aktier i det mottagande bolaget, om

1) fastigheterna i huvudsak används för ett ändamål enligt 1 mom., eller

2) aktierna medför rätt att besitta en lägenhet som används för ett ändamål enligt 1 mom.

Ansökan om skatteåterbäring skall göras inom ett år från det att skatten betalades. Till ansökan skall fogas de berörda kommunernas utredning om hur överlåtelsen ansluter sig till genomförandeplanen samt om användningen av fastigheten före och efter överlåtelsen. Till ansökan skall dessutom fogas utlåtande av kommunens revisor. Skatteverket kan vid behov begära utlåtande av inrikesministeriet om hur överlåtelsen ansluter sig till fullföljandet av genomförandeplanen.

Om ansökan har gjorts och utredning har lämnats om att villkoren för skattefri överlåtelse är uppfyllda redan innan skatten har betalats, kan skatteverket besluta att skatt inte skall betalas.

43 c §

Temporär skattefrihet vid vissa strukturarrangemang inom utbildningen

Skatteverket återbetalar på ansökan betalad skatt, om

1) en kommun, en samkommun, ett privat samfund eller en privat stiftelse under 2007—2012 överlåter en fastighet som den äger till en förening, en stiftelse eller ett privat aktiebolag mot aktier i det som bedriver verksamhet enligt tillstånd som avses i yrkeshögskolelagen (351/2003) och enligt tillstånd att ordna utbildning som avses i lagen om yrkesutbildning (630/1998) samt i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998), eller

2) en kommun eller samkommun överlåter en fastighet som varit i skolväsendets användning

enligt 43 b § för användning i enlighet med 1 punkten i detta moment till en där avsedd förvärvare,

En förutsättning för att skatten skall återbetalas är att den överlåtna fastigheten i huvudsak används för verksamhet för vilken mottagaren, samt i de situationer som avses i 1 mom. 1 punkten även överlåtaren, har fått tillstånd enligt 1 mom. av statsrådet. En ytterligare förutsättning är att kostnaderna för den verksamhet som ordnas i fastigheten kan räknas till de kostnader som används som grund för statsandelen i enlighet med 19 och 20 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (635/1998) eller att en anordnare av grundläggande yrkesutbildning enligt 19 § i nämnda lag använder fastigheten i huvudsak för yrkesinriktad tilläggsutbildning enligt lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning eller för arbetskraftspolitisk vuxenutbildning enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002).

Skattefriheten gäller på motsvarande sätt överlåtelse av aktier i ett bolag som ägs av en kommun, en samkommun, ett privat samfund eller en privat stiftelse och som äger och besitter fastigheter till ett mottagande bolag eller en mottagande förening eller stiftelse, om fastigheterna i huvudsak används för ett ändamål enligt 2 mom. eller om aktierna medför rätt att besitta en lägenhet som används för ett ändamål enligt 2 mom.

Ansökan om skatteåterbäring skall göras inom ett år från det att skatten betalades. Till ansökan skall fogas en utredning om användningen av fastigheten före och efter överlåtelsen. Till ansökan skall dessutom fogas ett utlåtande av undervisningsministeriet om att villkoren för skattefrihet är uppfyllda.

Om ansökan har gjorts och utredning har lämnats om att villkoren för skattefri överlåtelse är uppfyllda redan innan skatten har betalats, kan skatteverket besluta att skatt inte skall betalas.

Återburen skatt eller skatt som inte betalats skall betalas, om fastighetens eller lägenhetens användning ändras innan fem år har förflutit från överlåtelsen eller om de aktier som medför rätt att besitta fastigheten eller lägenheten inom

RSv 259/2006 rd — RP 155/2006 rd

nämnda tid överläts vidare till någon annan mottagare än en sådan som avses i 1 mom. 1 punkten för att användas för ett ändamål enligt 2 mom. Skatt behöver dock inte betalas på grundval av att användningen ändrats när ägaren är ett aktiebolag som ägs av en kommun eller samkommun och fastigheten eller lägenheten tas i användning för ett ändamål som avses i 43 b §. Skatten skall betalas inom sex månader från

överlåtelsen eller från den tidpunkt då användningen av fastigheten eller lägenheten har ändrats.

Denna lag träder i kraft den 2007.
Lagens 43 b och 43 c § tillämpas på överlåtelser som äger rum mellan den 1 januari 2007 och den 31 december 2012.

Helsingfors den 17 januari 2007
